

Federiko Eguren

*Soraluze,
Gipuzkoa*

Aurkibidea

Biografia

Gerra amaitu zen zen sasoi ingurutik, bederatzi urte zituenetik, Igarateko etxean bizi izan zen. 24 urte egin zituen bertan bizitzen. Sagar-errekak Deba ibaiarekin bat egiten zuen inguru hartan eta mutikotatik asko ibili izan zen ibaian, aitak ere arrantzarako zaletasun handia zuen eta. Deba ibaiaren inguruko ahozko ondarea biltzeko proiekturako egin zitzaion elkarrizketa

Zintak

SOR-104

- **Proiektua:** Deba ibaiaren inguruko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ginea, Leire - Guenetxea, Tere
- **Data:** 2016-07-24
- **Iraupena:** 58 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Igarateko etxea eta bizilagunak

- **Erref:** SOR-104/001
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Igarateko etxean bizi izan zen; Olabarrenatik Maltzaga aldera, Sagar Errekako muturrean dago. Ibaian ez zen inor ibiltzen inguru hartan, gerra bukatu eta berehala. Hogeita lau urtez bizi izan zen han. Olabarrenan nortzuk bizi ziren kontatzen du.

2. Aita arrantzalea zen

- **Erref:** SOR-104/002
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:01:27. **Bukatu:** 00:03:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Mutikotan ibaian ibiltzen zen. Aita arrantzalea zen eta tresna asko zituen. Kainaberarekin eta botilekin ibiltzen zen hasieran. Presapean aingirak, barboak, loinak, ezkailuak, sargoak, karramarroak... egoten ziren.

3. Presak eta indar-etxeak

- **Erref:** SOR-104/003
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:03:07. **Bukatu:** 00:04:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Udan arrainek, amuarrainek bereziki, Sagar Errekako muturrera jotzen zuten,

ur garbia etortzen zelako handik. Bi indar-etxe zeuden Igarate aldean: Olabarrenakoa bata, Manolorena bestea. Argindarra ematen zioten Orbeari. Udan lehortu egiten zen ibaia. Presak ere bi zeuden: Olabarrenakoa eta Iribekoa.

4. Angulak zela harrapatzen zituen

- **Erref:** SOR-104/004
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:04:37. **Bukatu:** 00:06:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Angulak zela harrapatzen zituzten kontaktzen du. Poteak erosi egin behar izaten ziren. Poteekin harrapatzen zituen. Sagar Errekako inda-etxeeko deposituan askatzen zituen angulak.

5. Aita kainoi fabrikako zuzendariaren gidaria

- **Erref:** SOR-104/005
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:06:53. **Bukatu:** 00:09:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Etxean arrain oso gutxi jaten zuten. Igarateko etxean kainoi fabrikako zuzendaria eta injeniarria bizi ziren. Beheko solairuan zaindari bi egoten ziren, bakoitzak hamabi orduko txandak egiten zituelarik. Zuzendariak bizimodua Bilbon egiten zuen. Federikoren aitak ia egunero ekarri eta eramaten zuen Bilbotik Soraluzera eta alderantziz. Federikoren familia garajearen gaineko etxean bizi zen. Beste etxe bat berri zutenean, Luis Calongerentzako izan zen.

6. Arrain haztegia barrikan

- **Erref:** SOR-104/006
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:09:12. **Bukatu:** 00:11:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Federikoren aitak egurrezko barrika bat lortu zuen eta hari ur-korrantea jarri zion, etxearen barrutik. Hara batzen zuen harrapatutako arraina. Aingirak bihurriak izaten ziren eta ihes egiten zuen. Barboak eta loinak hantxe izaten zituen. Aingira-kaxak egin zituen Federikoren aitak. Zelakoak ziren kontaktzen du.

7. Aitak txanela egin zuen

- **Erref:** SOR-104/007
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:11:35. **Bukatu:** 00:13:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ibaian ibiltzeko txanela egin zuen Federikoren aitak. Txalupa harekin ibiltzen zen arrantzan Federikoren aita. Esprabela botatzen zuen. Neguan arraina ur handietara joaten zen eta hantxe botatzen zuen sarea.

8. Aitak arraina banatu egiten zuen

- **Erref:** SOR-104/008
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:13:04. **Bukatu:** 00:15:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia

Laburpena:

Umetan autorik ez zen ibiltzen. Eibartar nagusi batzuk herriraino oinez etortzen zirela gogoan du, eta beraien etxe inguruan berriketan jardun ostean, arrainak ikustera sartzen ziren Federikoren etxera. Aitarekin elkar zirikatzen aritzen ziren. Aitak Andres izena zuen eta aititak Artemio.

9. Usartzara izebari arraina eramatera

- **Erref:** SOR-104/009
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:15:04. **Bukatu:** 00:16:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia

Laburpena:

Usartzatik (Eibar) Urko aldera merendero bat zegoen eta han zeukaten izebari ere urtean pare bat aldiz arraina eramaten zioten. Igaratetik Usartzaraino oinez joaten ziren. Aingirak bizirik heltzen ziren hara.

10. Otearekin izkirak harrapatzen

- **Erref:** SOR-104/011
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:18:11. **Bukatu:** 00:21:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak

Laburpena:

Federikok gogoan du aitak bere denbora librean zela egin zuen txanela. Faustok ere txalupa izaten zuen. Aitak otea ekartzen zuen menditik, hari pisua jarri, txanelari lotu eta uretara botatzen zuen. Harekin izkirak harrapatzen zituen.

11. Kainaberarekin arrantzatzea

- **Erref:** SOR-104/012
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:21:00. **Bukatu:** 00:24:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Etxe aurrean kainaberarekin arrantzan egiten zuten. Horman behera jeitsi eta igotzeko limak sartzen zituzten eta haiek erabiltzen zituzten eskailera moduan. Aitita lima-pikatzailea izan zen. Hormaren kontrara, txanelaren parean, jarlekua jarri zuen aitak. Kainaberari izkirak jartzen zizkioten. Martxotik ekainera bitartean aritzen ziren kainaberarekin. Sagar Errekatik jatekoa etortzen zitzairen arrainei. Errepidetik ibaira arrantzan egiteko moldaketak egin zituen aitak.

12. Uholdeak eraman zuen txanela

- **Erref:** SOR-104/013
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:24:00. **Bukatu:** 00:25:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Uholde handi batek eraman zuen txanela, kataia apurtu baitzuen. Aita ez zegoen etxean orduan. Izan ere, aita etxean bazen, txanela lekuz aldatzen zuen eta intxaurrondoak landatu zituen gero txanela bertara lotzeko.

13. Abutzarekin arrantzan

- **Erref:** SOR-104/014
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:25:13. **Bukatu:** 00:27:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Iribeko presa gainean aparatu bat eginda zeukan aitak, abutza izenekoa. Metalezko barrika baten neurriko aparatua zen, aitak egina. Urritz makilak erditik moztu eta haiekin egitura osatzen zuen. Uretan beratzen izaten utzi eta hondoratzen zenean, hormari lotu eta ibai bazterrean lagatzen zuen. Gehienetan barboak sartzen ziren hara, baita loina eta karramarro handiak ere. Aitarekin haiek ateratzera joatea jaia izaten zen Federikorentzat.

14. Kordelarekin arrantzan

- **Erref:** SOR-104/015
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:27:51. **Bukatu:** 00:29:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Kordela nolakoa zen eta nola erabiltzen zen kontatzen du. Gaez lotzen zen eta goizez begiratzera joaten ziren ia ezer zegoen.

15. Aingiratarako butroiak

- **Erref:** SOR-104/017
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:33:44. **Bukatu:** 00:37:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Aingiratarako butroiak mailarekin egiten ziren eta burdinazko uztaiarekin. Zelakoa izaten zen eta zela erabiltzen zen kontatzen du. Loinatarako butroiak neguan erabiltzen omen ziren. Ogi-irinarekin pasta bat egin eta butroiaren ahoan jartzen zuen, arrainak jan zezan.

16. Adreiluekin karramarroak harrapatzen

- **Erref:** SOR-104/018
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:37:17. **Bukatu:** 00:40:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

1963an ezkondu egin zen eta Txurrukenera joan zen bizitzera. Hara bizitzera joandakoan laga zion arrantzatzeari. Sagar Erreka pixkat kutsatzen hasita zegoen. Sagar Errekan zeuden arrainak kontatu egiten zituen. Sagar Errekako putzuetan adreiluak jartzen zituen karramarroak harrapatzeko.

17. Mingorra elkarteak Sagar Erreka birpopulatu zuen

- **Erref:** SOR-104/019

- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:40:27. **Bukatu:** 00:41:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Ingurugiroa

Laburpena:

Mingorra arrantza eta ehiza elkartea zegoen herrian. Amuarraïn kumeak botatzen zituzten Sagar Errekara, Aranzadikoekin batera.

18. Igarate etxearen jatorria

- **Erref:** SOR-104/020
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:41:43. **Bukatu:** 00:45:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Igarateko etxeak bi aho zituen. Eibarrera ura eramateko lanak zela egin zituzten badaki. Igarate edo Igarateak errota dagoen lekua esan nahi du. Ola izan zitekeela ere esan diote. Etxearen ahoetako batean turbina txiki bat zegoen eta 1900ean lantegi zaharrari argindarra emateko jarri omen zuten.

19. Kukaina Arriogainen eta zubitik arrantzan

- **Erref:** SOR-104/021
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:45:21. **Bukatu:** 00:47:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

<p>Arriogainen kukaina ipintzen zuen Udalak. Luzea eta zaila jartzen zuten. Igerilekua zen. Zubitik arrantzan aritzen ziren batzuk, barbotan. Arrainari arto-irina zeraman masa edo ogia gustatzen zitzaion. Arrainari lehenengo jaten ematen zitzaion eta ondoren amuan gauza bera jartzen zitzaion.</p>

20. Orain ez da ibaia

- **Erref:** SOR-104/023
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:50:42. **Bukatu:** 00:51:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Ingurugiroa

Laburpena:

Ibaia orain ez dela ibaia dio. Ezagutu zuenaren antzik ez du. Gauzak ondo ez direla egin uste du.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com